

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Budjettiriihen ja VM:n verotyöryhmän tuloksia

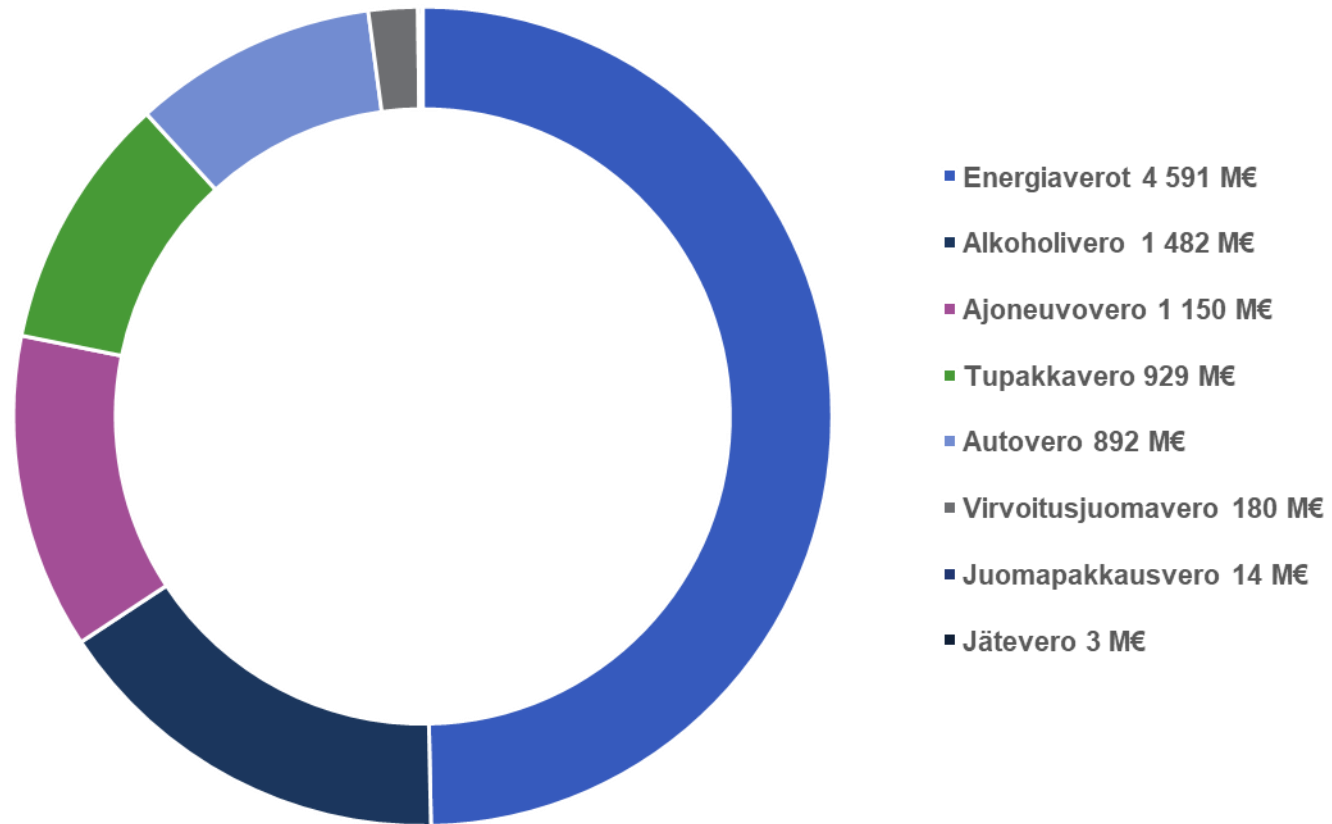
Hallituksen ilmasto- ja energiastrategian valmistelun aloitusseminaari, Leo Parkkonen

Esityksen sisältö

- Energiaverotus
- Energiaverojärjestelmän tukia
- Energiaverojärjestelmän arviointia
- Eräitä ratkaistavia energiaverokysymyksiä

Valmiste- ja liikenteen verojen tuotot 2019

Valmiste- ja liikenteen verotuotot yhteensä 9,2 miljardia euroa, noin 20 % valtion verotuloista

ENERGIAVEROTUKSEN NYKYTILA

Energiaverotus - taustalähtökohtia

- Liikenne- ja lämmityspolttoaineet, sähkö
- Valtiontaloudellinen tavoite ja merkitys
- Myös ympäristö-, energia- ja teollisuuspoliittisia tavoitteita
- Toimitus- ja huoltovarmuusnäkökohta
- Tekniikkaneutraalisuus, ennakoitavuus
- Taustalla energiaverodirektiivi 2003/96/EY, jossa määriteltä verotettavat tuotteet, vähimmäisverotasot, veron rakenne
- Biopolttoaineiden jakeluvelvoite, joka edellyttää neutraalia verotusta eri polttoaineiden välillä

Energiaverotus – perusrakenne

- Energiaverotus uudistettiin 2011 ympäristöperusteiseksi siten, että verotus perustuu objektiivisiin ja tekniikkaneutraaleihin lähtökohtiin, jolloin eri polttoaineita ja ajoneuvo- ja lämmitystekniikoita kohdellaan yhdenvertaisesti niiden ominaisuuksien perusteella
- Energiaverotus muodostuu polttoaineen energiasisältöön (lämpöarvo) perustuvasta **energiasisältöverosta (€/MJ)** - ohjaustavoitteena **energian säästö, energiatehokkuus, luonnonvarojen säästäminen**
- sekä poltosta syntyvään CO₂ päästöön ja biopolttopaineella elinkaaren aikana saavutettavaan hiilidioksidipäästövähennykseen perustuvasta **hiilidioksidi-verosta (€/CO₂tonni)** - tavoitteena **polttopaineiden elinkaaripäästövähennyksen huomioiminen**
 - kestävien biopolttopaineiden CO₂-vero on puolitettu ja syötäväksi kelpaamattomista raaka-aineista valmistettujen polttopaineiden CO₂-vero on 0
 - Esim. biopolttopaineiden litramääräinen vero alempi kuin fossiilisilla, vaikka veron laskentaperuste sama, koska litrassa biopolttopainetta on vähemmän energiaa ja elinkaaripäästö alempi

Energiaverotus – rakenteen erityispiirteitä

Liikenne:

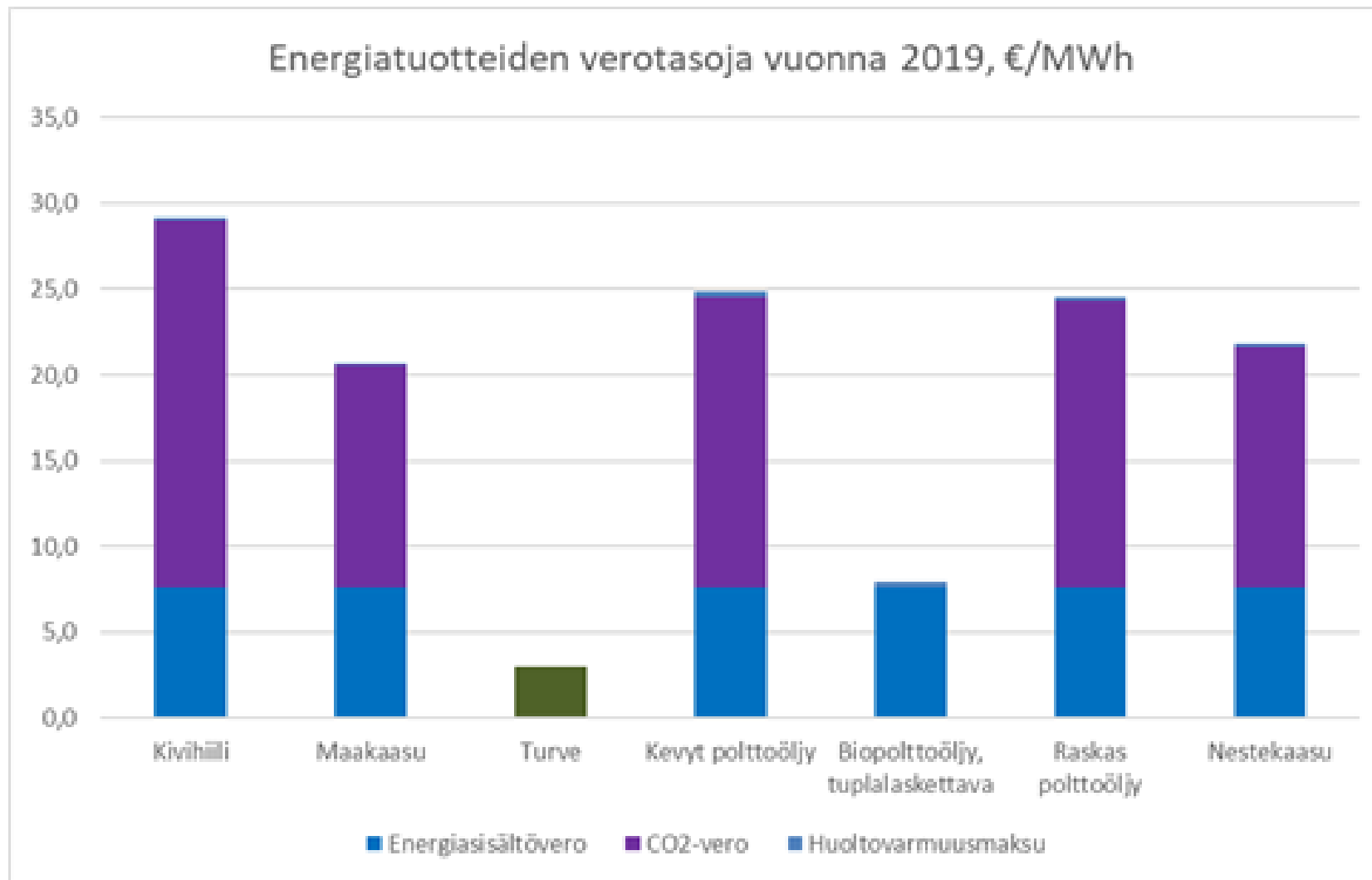
- Dieselin, maakaasun ja sähkön verotus ei noudata liikennepolttoaineiden verotaso → henkilöautojen vuotuinen käyttövoimavero kompensoi tätä veroetua

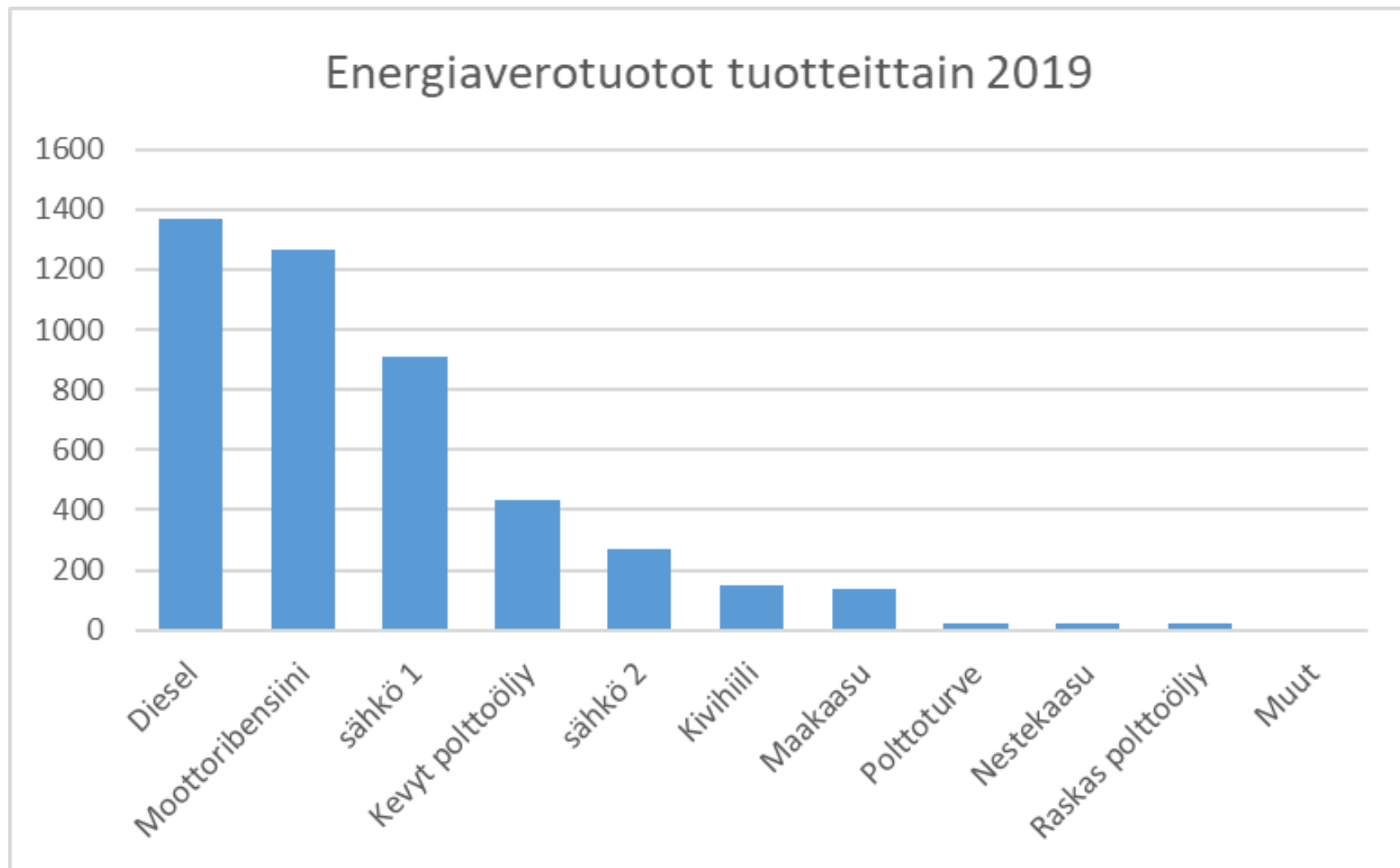
Lämmityspolttoaineet:

- Lämmityspolttoaineiden veron laskennassa käytetyt hinnat (€/MJ €/CO₂tonni) alemmat kuin liikennepolttoaineiden
- Yhdistetyssä tuotannossa (CHP) ei kanneta energiasisältöveroa ja sähkön tuotannon polttoaineet kokonaan verottomia
- Turpeen verotus ei perustu ympäristömalliin, vaan siitä kannetaan fiskaalista veroa, joka on noin kymmenesosa ympäristömallin mukaisesta verotasosta
- Biokaasu- ja biomassa verotonta

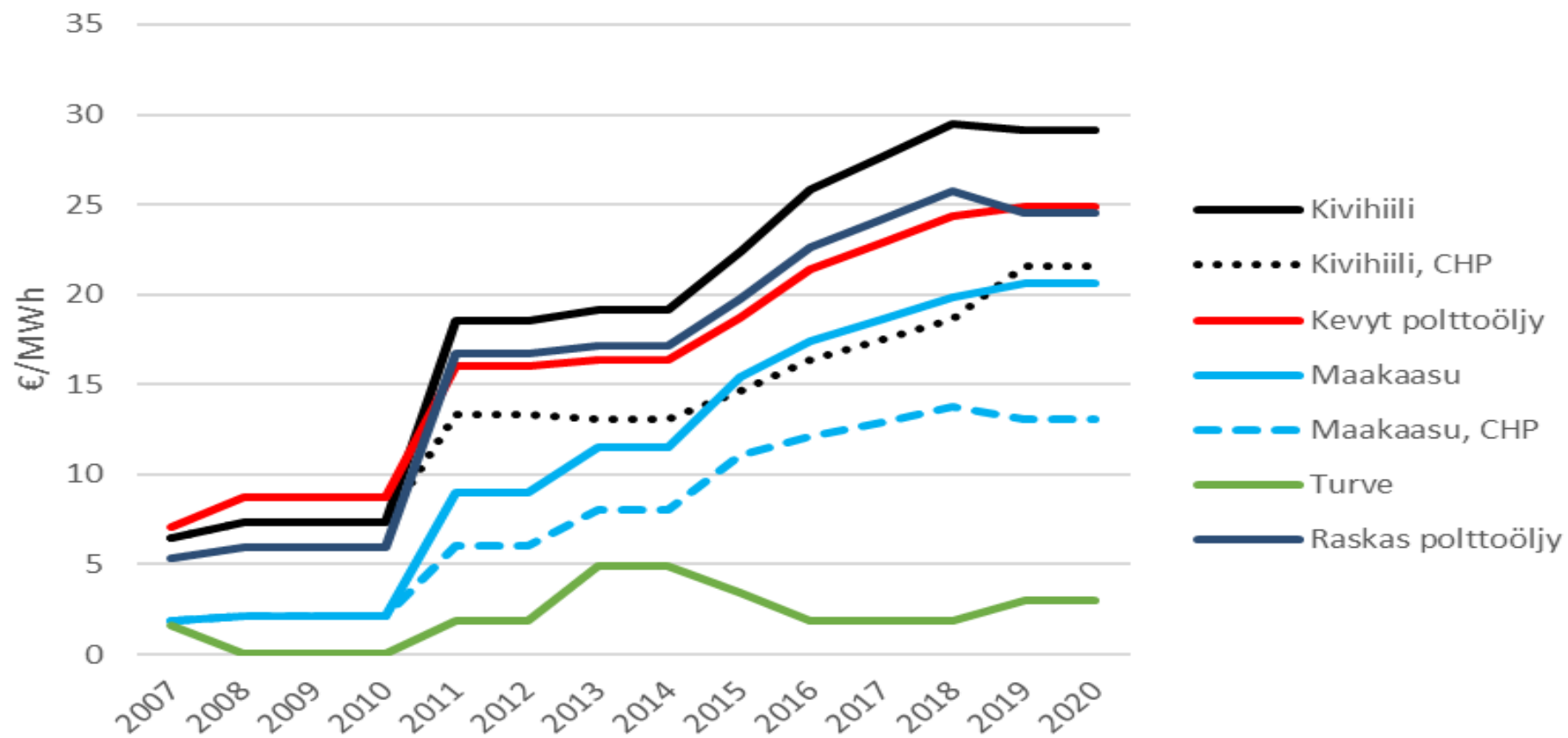
Energiaverotus, sähkö

- Sähköntuotannon polttoaineet ovat energiaverodirektiivin pakottavan säännöksen perusteella verottomia
- Sähkön verotus jakaantuu yleiseen sähköveroluokkaan I (kotitaloudet, palvelut, rakentaminen, julkinen sektori, 2,253 snt/kWh)
- ja alempaan veroluokkaan II (teollisuus, kaivostoiminta, konesalit ja maatalous, 0,703 snt/kWh), alenee hallitusohjelman mukaan EU-minimiin 0,05 snt/kWh
- Sähkön pientuotanto verotonta (tuotanto alle 800 000 kWh/vuosi)

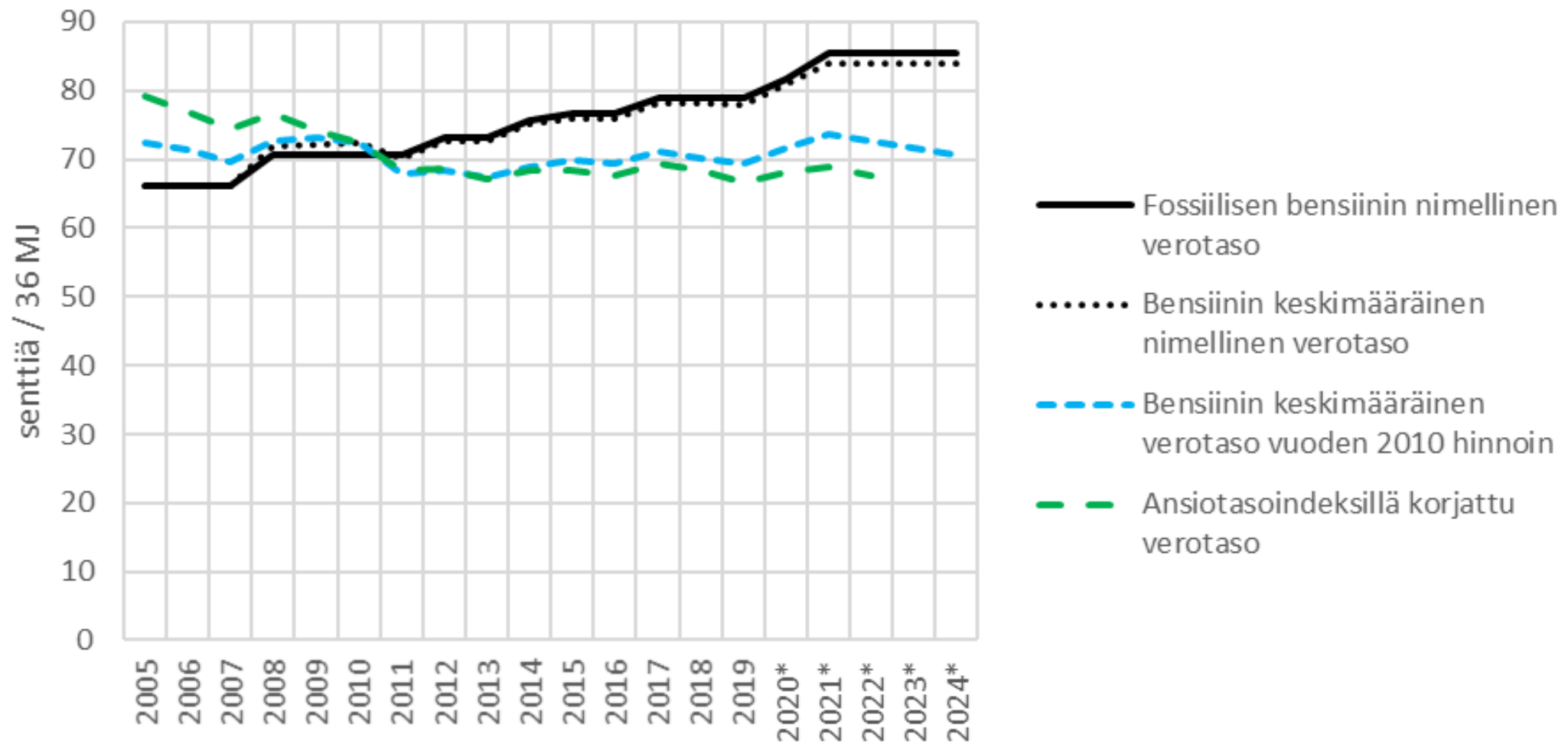

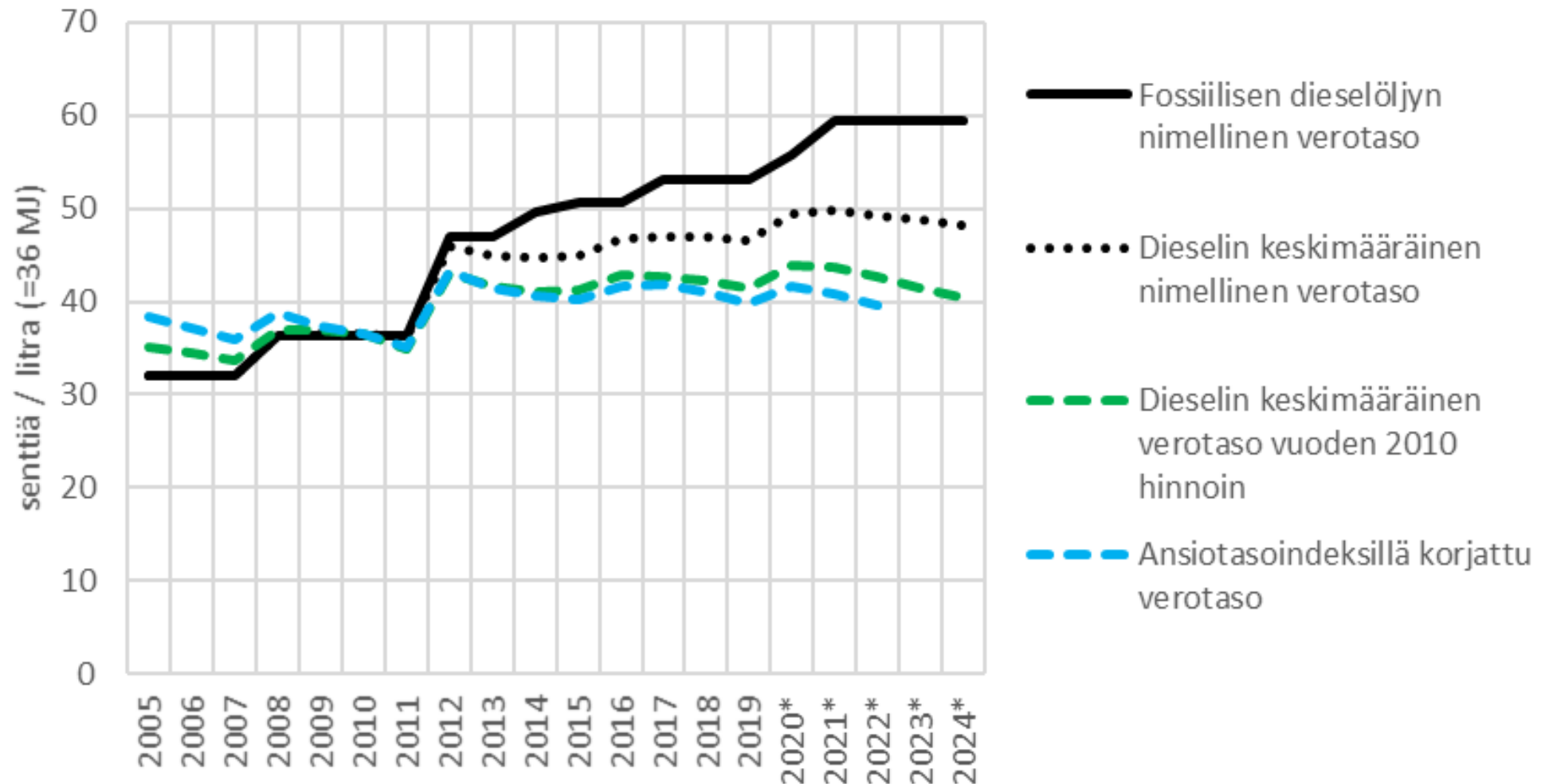
Lämmityspolttoaineiden nimellisten verotasojen kehitys

Bensiinin verotason kehitys

Dieselin verotason kehitys

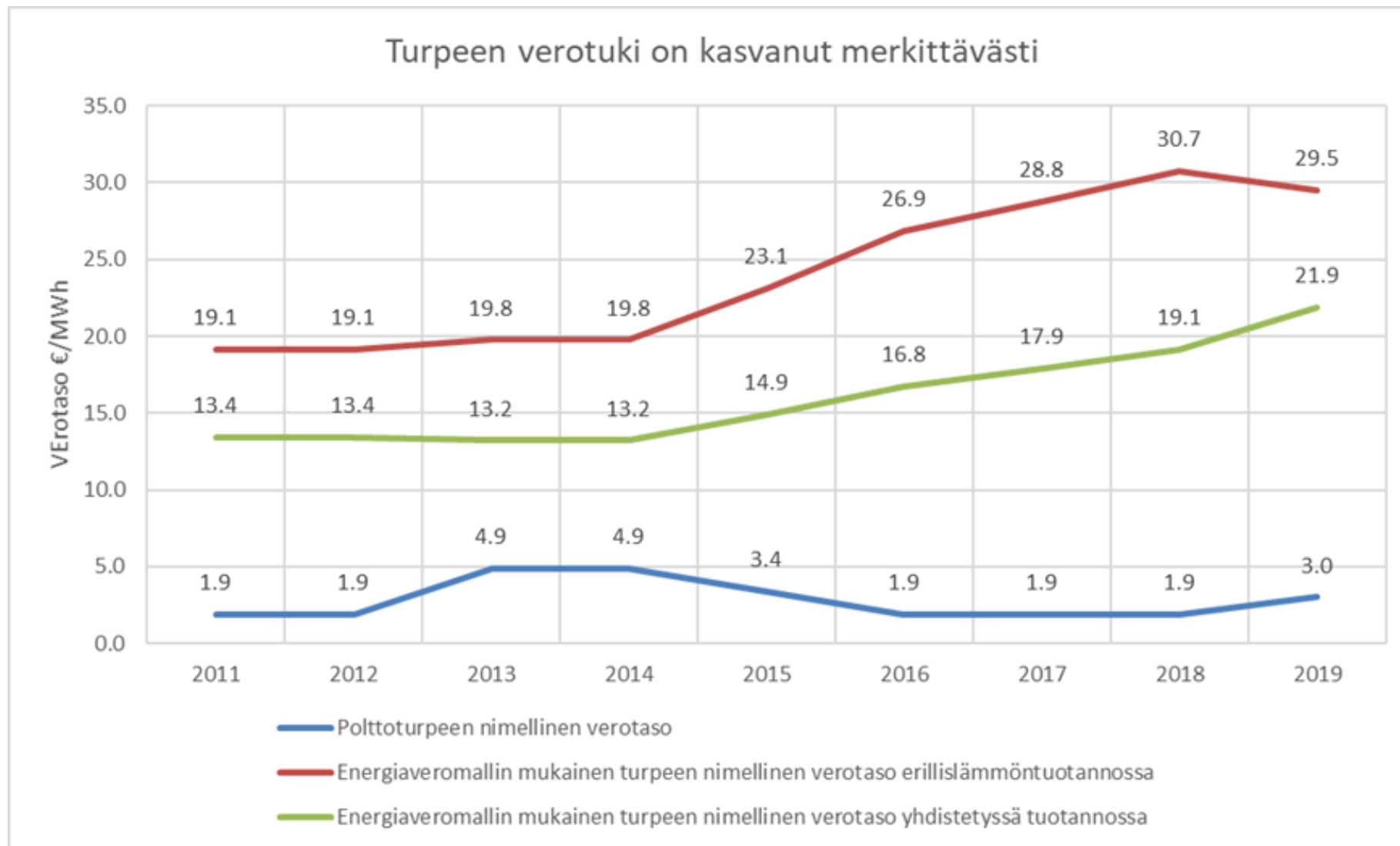

Energiaverojärjestelmän tukia

Sähkön ja lämmityspolttoaineisiin liittyviä keskeisiä energiaverojärjestelmän tukia

- Teollisuuden (teollisuus, kaivostoiminta, konesalit, maatalous) alempi sähköverokanta, tuki n. 650 m€ (Budjettiriihi: sähkövero alennetaan EU-minimiin, tuki kasvaa 245 me)
- Energiaintensiivisen teollisuuden osittainen energiaveron palautus n. 230 m€, josta n. 1/3 fossiilista polttoaineista (Budjettiriihi: tuki poistetaan, siten etteivät yritykset ole vuodelta 2025 oikeutettuja tukeen)
- Yhteistuotanto (CHP) n. 85 m€ (Budjettiriihi 0,9 laskentakerron poistetaan)
- Maatalouden energiaveron palautus n. 30 m€ (n 2/3 kevyestä polttoöljystä, ei HO-linjauksia)
- Turpeen verotuki 180 m€ (Budjettiriihi: Turpeen veroa nostetaan 2,7 euroa megawattitunnilta + valmistellaan lattiahintamekanismi 2022 alkuun)

Turpeen verotuen kehitys

Budjettiriihen päätöksiä

Budjettiriihen linjauksia

- Teollisuuden sähkövero EU:n vähimmäistasolle 2021 alusta alkaen yhdellä kertaa
- Energiaintensiivisen teollisuuden veronpalautusjärjestelmän alasajo aloitetaan ensi vuoden alusta, siirtymäaika 4 vuotta siten, että vuodelta 2025 yritykset eivät enää ole oikeutettuja palautukseen
 - Pyritään toteuttamaan mahdollisimman tasaisesti siten painottaen, että palautuksen poistosta eniten kärsivien yritysten verorasitus nousisi voimakkaammin siirtymäkauden loppupuolella
- Lämmityspolttoaineiden verotus korotetaan nettomääräisesti 105 miljoonalla eurolla
 - Sisältää turpeen veronkorotuksen 2,7 euroa/MWh, joka on samassa suhteessa muihin lämmityspolttoaineisiin nähden.
 - Lisäksi turpeen verotuksessa otetaan käyttöön lattiahintamekanismi 2022
 - Yhteistuotannon tuesta poistetaan ns. 0,9-kerroin
- Hyötylämpöä tuottavien lämpöpumppujen ja konesalien siirto teollisuuden sähköveroluokkaan mahdollisimman pian
 - Voimaan vuoden 2021 aikana. Edellyttää päästövähennystavoitteen saavuttamisen ja toimijoiden neutraalin kohtelun kannalta tarkempaa selvittämistä (meneillään) sekä tämän jälkeen tuen hyväksyttämistä EU-prosessissa.

Budjettiriihen linjauksia

- Hallitus perustaa syksyn aikana valmisteluelimen, joka laatii viimeistään vuoden 2021 loppuun mennessä energiaverotuksen tiekartan, joka yhdessä päästökaupan kanssa tukee 2035 hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista.
- Valmistelussa arvioidaan, miten turvataan veropohja päästövähennysten ja teknologiamuutosten yhteydessä sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisella tavalla huomioiden elinkeinoelämän toimintaedellytykset.
- Valmisteluelin raportoi työstään valtiovarainministerille sekä ilmasto- ja energiapoliittiselle ministeriryhmälle

Budjettiriihen linjauksia

- Työsuhdeautona käytettävien täyssähköautojen verotusarvoa alennetaan 170 euroa kuukaudessa vuosiksi 2021-2025.
- Sähköautojen latausetu työpaikalla ja julkisissa latauspisteissä säädetään verovapaaksi eduiksi vuosille 2021-2025. Työsuhdesähköauton latauslaite katsottaisiin osaksi työsuhdeauton lisävarusteita.
- Työsuhdematkalipun verotusta yksinkertaistettaisiin säätämällä verovapauden ylärajaksi 3 400 euroa sekä poistamalla samalla veronalaisena tulona pidettävä 300-750 euron välinen osa.
- Työsuhdepolkupyörä säädetään verovapaaksi eduksi 1 200 euroon asti vuodessa. Niin sanotun liikkumispalvelupaketin verovapaa osa määräytyisi muita verovapaita työsuhde-etuja vastaavalla tavalla.
- Vuoden 2021 kehysriiheen mennessä jatkovalmistellaan työsuhdeautojen verotuksen uudistamista siten, että verotus ohjaisi valitsemaan työsuhdeautoksi vähäpäästöisen auton.

Budjettiriihen linjauksia

- Selvitetään tutkimushankkeena vuoden 2022 alkuun mennessä, millä perusteilla ja millä tavoin kulutuksen päästöohjausta voitaisiin kustannustehokkaasti toteuttaa.
 - Tavoitteena on kehittää elintarvikkeiden ja muiden kulutustuotteiden elinkaaripäästöjen arviointia kulutusverotuksen suuntaamiseksi ilmasto- ja ympäristövaikutukset huomioivaksi.
 - Päästöohjauksen tehokkuuden ja toteuttamiskelpoisuuden kannalta tulee kuitenkin arvioida myös muita ohjaus-keinoja kuin kulutusverotusta.
- Hallitus käynnistää syksyllä 2020 selvitystyön laajapohjaisesta uusiutumattomista luonnonvaroista tehtyjen pakkausten pakkausverosta.
- Kiertotaloutta edistävän verotuksen, eli pakkausveron, jätteenpolton veron ja kaatopaikalle päätyvän jätteen jäteveron korotuksen, päätökset tehdään syksyn 2021 ja 2022 budjettiriihien yhteydessä.

Energiaverotyöryhmän ehdotuksia – hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen

Hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen

- Hallitusohjelman mukaan yhteistuotannon (CHP) verotukea alennetaan ja lämmityspolttoaineiden verotaso korotetaan niin, että verotuotot kasvavat yhteensä 100 milj. euroa vaalikauden aikana.
 - **Työryhmän ehdotus:** korotus sekä energiasisältö- että hiilidioksidiveroon, yhteistuotannon 0,9-laskentasäännön poisto ja turpeelle vastaava korotus
- Hallitusohjelman mukaan kaivostoiminta siirretään sähköveroluokkaan I ja poistetaan energaintensiivisten yritysten energiaveronpalautusjärjestelmästä.
 - **Työryhmän ehdotus:** kaivostoiminnan energiaverotukien poistaminen vuodesta 2021 alusta.

Hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen

- Hallitusohjelman/Vuosaari-kirjausten mukaan poistetaan energiaintensiivisten yritysten energiaveronpalautusjärjestelmä ja alennetaan II veroluokan sähkövero EU:n sallimalle vähimmäistasolle kustannusneutraalisti siirtymäkauden kuluessa. Aloitus 2021
 - **Työryhmän ehdotus:** sekä sähköveron alennuksen että veronpalautuksen poiston toteuttaminen 2024 asti ulottuvan siirtymäkauden aikana
- Hallitusohjelman mukaan sähköveron veroluokkaan II siirretään kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat lämpöpumput ja konesalit
 - **Työryhmän ehdotus:** että asiakokonaisuuden selvittämistä eri tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisimman ratkaisun saamiseksi jatketaan. Tavoitteen saada EU-hyväksymisprosessi päätökseen ja muutos voimaan mahdollisimman pian

Hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen

- Hallitusohjelman mukaan edistetään kysyntäjouston kannustimia esimerkiksi dynaamisella sähköverolla
 - Asiaa on selvitetty työ- ja elinkeinoministeriön älyverkkotyöryhmässä. Älyverkkotyöryhmä ei kannattanut dynaamisen sähköveron käyttöönottoa siihen liittyvien monien ongelmien takia. **Energiaverotyöryhmä yhtyi** älyverkkotyöryhmän näkemykseen, eikä kannata dynaamisen sähköveron käyttöönottoa.
- Hallitusohjelman mukaan sähköön varastoinnin kahdenkertainen verotus poistetaan myös pumppuvoimaloiden ja nykyistä pienempien akkujen osalta.
 - **Työryhmä toteaa**, että kirjauksessa mainitut toimenpiteet on jo toteutettu.

Hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen

- Hallitusohjelman mukaan fossiilisten (liikenteen) polttoaineiden verotusta korotetaan kuluttajahintojen ennustetun nousun mukaisesti 250 milj. eurolla vaalikauden aikana
 - **Työryhmä toteaa**, että kirjauksen mukainen liikennepolttoaineiden veronkorotus tuli voimaan 1.8.2020.
- Hallitusohjelman mukaan kiertotalouden edistämiseksi selvitetään esimerkiksi jätteenpolton energia- ja hiilidioksidipäästöön perustuvaa veroa
 - **Työryhmä toteaa**, että Asiasta on käynnissä VN TEAS-hanke Jätteenpolton kiertotalous- ja ilmastovaikutuksiin vaikuttaminen eri ohjauskeinoin, joka valmistuu syksyn 2020 aikana. Hankkeessa selvitetään yhtenä ohjauskeinona myös jätteenpolton verotusta.

Hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen

- Hallitusohjelman mukaan työryhmä laatii ehdotuksen yritystukia koskevasta 100 milj. euron suuruisesta vähennyksestä vuoden 2023 tasolla syksyn 2019 budjettiriiheen mennessä.
- Hallitusohjelmakirjauksen toimeenpanoa varten asetettu työ- ja elinkeinoministeriön yritystukityöryhmä esitti parafiinisen dieselöljyn verotuen poistamista vaiheittain. Tuen poistamista koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle valtion vuoden 2021 talousarvioesityksen yhteydessä ja sen ensimmäisen vaiheen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021.

Energiaverotyöryhmän ehdotuksia – energiaverotuksen kehittämiseksi

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi - energiaverotuksen rakenne ja verotuet

- **Työryhmän näkemyksen mukaan** polttoaineiden verotuksen yleistä periaatetta verotuksen määräytymisestä energiasisällön ja kasvihuonekaasupäästöjen mukaan voidaan pitää perusteltuna, sillä se mahdollistaa fiskaalisten sekä energiatehokkuus- ja päästöohjaustavoitteiden yhteensovittamisen
- **Työryhmä pitää tärkeänä**, että energiaverotuksen rakennetta sekä siihen sisältyviä verotukia arvioidaan säännöllisesti, jotta energiaverotuksen rakenne olisi asetettujen tavoitteiden näkökulmasta mahdollisimman tehokas ja sisältäisi siten mahdollisimman vähän epätarkoituksenmukaisen suuria tai kalliita verokannustimia

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi – energiaverotuksen rakenne ja verotuet - maatalous

- **Työryhmä ehdottaa**, että taakanjakosektoriin kuuluvan maatalouden energiaveronpalautuksesta luovuttaisiin vaiheittain kokonaan.
- Maatalouden sähkövero jäisi kuitenkin alempaan sähköveroluokkaan II, joka alenee EU:n vähimmäisverotasolle. Kasvihuoneiden ja myös muun maatalouden sähköveron alennus toteutettaisiin jatkossa suorana veronalennuksena.
- Nettomääräisesti maatalouden vuotuinen energiaverorasitus kiristyisi em. toimenpiteiden johdosta n. 12 milj. eurolla. Siten **työryhmä katsoo**, että tulisi tehdä erillinen selvitys palautuksen poistamisen vaikutuksista ja sen aiheuttamista muutostarpeista muissa maatalouteen kohdistuvissa toimissa (esim. sähkön erillismittaroinnin tukeminen ja maatalouden vähähiilisyyttä edistävät toimenpiteet)

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi - energiaverotuksen rakenne ja verotuet – turpeen verotus

- Päästövähennystavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi ja yhtenä osana fossiilituista luopumista **työryhmä ehdottaa**, että turpeen verotuesta luovutaan asteittain kokonaan
- Tukea pienenettäisiin edellä esitetyn muita fossiilisia polttoaineita vastaavan veronkorotuksen lisäksi 1,5 eurolla megawattitunnilta vuosina 2021, 2022 ja 2023 tehtävillä korotuksilla
- Eräänä vaihtoehtona sille, ettei ainespuu ohjautuisi energiakäyttöön, olisi sen verottaminen energiakäytössä ja siten ainespuun ohjaaminen jatkojalostukseen. Yleisellä tasolla työryhmä toteaa, että puun verottamiselle ei ole EU-oikeudellisia esteitä ja että se olisi verotusteknisesti mahdollista, jos tämä muutoin on perusteltua. **Työryhmän käsityksen** mukaan verotus tulisi kohdistaa muihin kuin metsäteollisuuden sivuvirtoihin ja puun pienpoltoon.

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi – energiaverotuksen rakenne ja tuet – biokaasun verotus

- Biokaasun verottomuus on ongelmallinen EU-lainsäädännön ja kilpailuneutraliteetin kannalta. Lisäksi tuontibiokaasun ja tuotiseoskaasun bio-osuuden verottomuus ei ole kotimaisen tuotannon kannalta optimaalisin ratkaisu. Lisäksi jakeluvelvoitteen laajentaminen kaasuun edellyttää biokaasun verottamista
- **Työryhmä ehdottaa**, että em. ongelmien ratkaisemiseksi ja ennakoitavuuden lisäämiseksi biokaasua ryhdyttäisiin verottamaan energiaveromallin mukaisesti lämmityspolttoaineen verotasolla sekä liikenne- että lämmityskäytössä, jolloin siitä käytännössä kannettaisiin vain energiasisältövero.
- **Työryhmä ehdottaa myös**, että biokaasun satunnainen ja vähäinen pientuotanto pyritäisiin rajaamaan verotuksen ulkopuolelle hallinnollisista syistä ja myös pienempien laitosten korkeiden tuotantokustannusten takia.

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi – fiskaalinen merkitys ja päästöohjauksen säilyttäminen

- **Työryhmän arvion mukaan** merkittävää verotuottojen pienenemistä ei ole tapahtumassa ainakaan vielä keskipitkällä aikavälillä.
 - Merkittävin osa verotuotoista kertyy liikenteen poltonesteistä ja vie aikaa ennen kuin autokannan sähköistyminen voi vaikuttaa merkittävästi verotuottoihin.
 - Toiseksi merkittävin erä on sähkövero, jossa veropohjan ennustetaan kasvavan. Sähköveroluokka II:n alentaminen ei muuta sähköveron fiskaalista roolia merkittävästi, sillä jo tällä hetkellä valtaosa sähköveroluokka II:n verotuotosta on palautettu yrityksille veronpalautuksina.
 - Fossiilisten lämmöntuotannon polttoaineiden veropohjan ennustetaan pienenevän jo lähivuosina merkittävästi, mutta niistä kertyvän verotuoton merkitys on julkisen talouden näkökulmasta jo tällä hetkellä muihin eriin verrattuna vähäinen.

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi fiskaalinen merkitys ja päästöohjauksen säilyttäminen

- Työryhmä ehdottaa ympäristöohjauksen säilyttämiseksi ja verotulojen osittaiseksi ylläpitämiseksi energiaverotuksen tasoon tehtäviä säännönmukaisia tarkistuksia. Tämä voitaisiin tehdä sitomalla laissa verotasoa sovittuun indeksiin (esim. Ruotsi) tai periaatepäätöksenä.

Työryhmän ehdotuksia energiaverotuksen kehittämiseksi

- **Työryhmä katsoo**, että sähköpolttoaineiden verotus ei edellytä energiaverotuksessa välittömiä muutoksia, koska vedyn tuotannossa käytetyn sähkön vero laskee EU-vähimmäistasolle. Sähköpolttoaineille on tarpeen ja voidaan määrittää energiaveromallin mukaiset verotasot sitä mukaa kuin niitä tulee markkinoille ja niiden yhteisösäätely selkiintyvät
- **Työryhmä kiinnittää huomiota** siihen, ettei huoltovarmuusmaksun ja öljysuojamaksun määräytymisperuste ole tällä hetkellä täysin linjassa valmisteverodirektiivin kanssa.